

Komið þið fagnandi

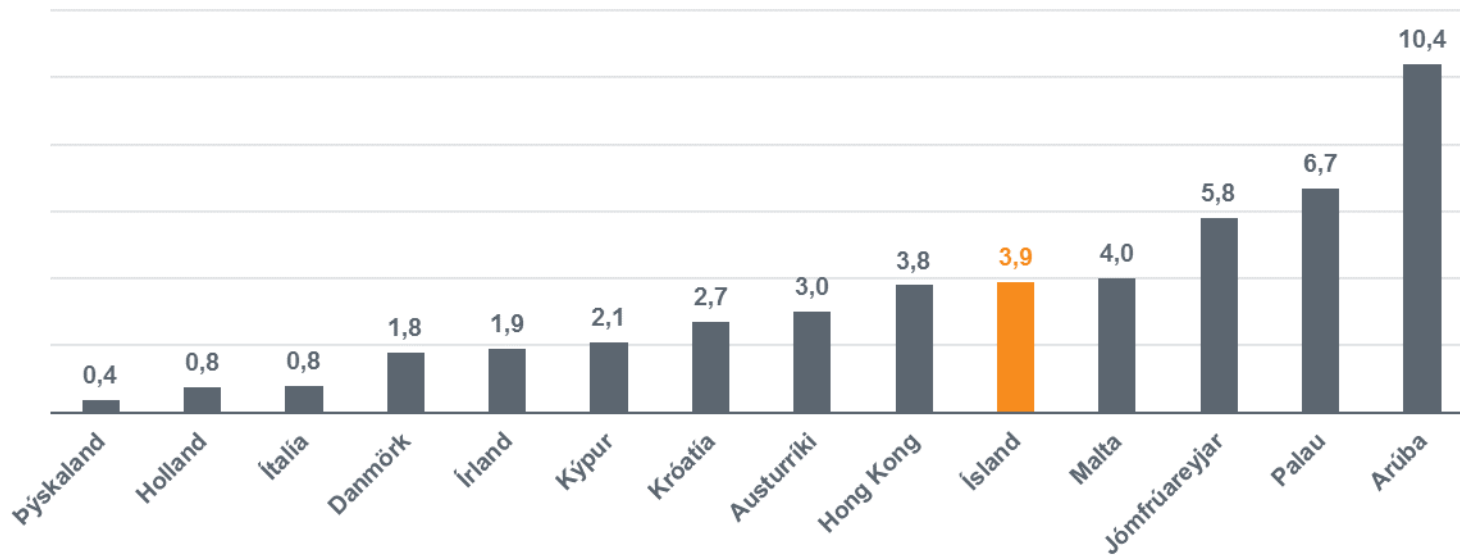
Áskoranir takmarkaðra auðlinda

Óttar Snædal hagfræðingur á efnhagshagssviði SA
September 2016

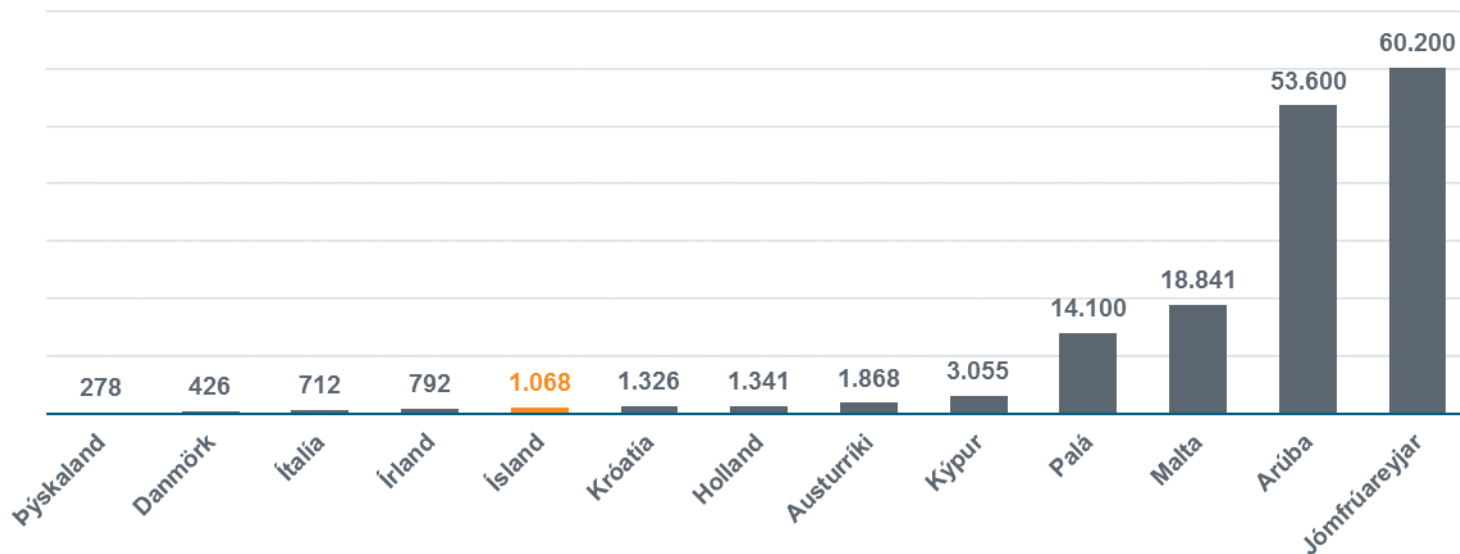
Ferðamenn á Íslandi þegar orðnir margir miðað við heimamenn...

Ferðamenn á íbúa
- árið 2014, nema Ísland 2015

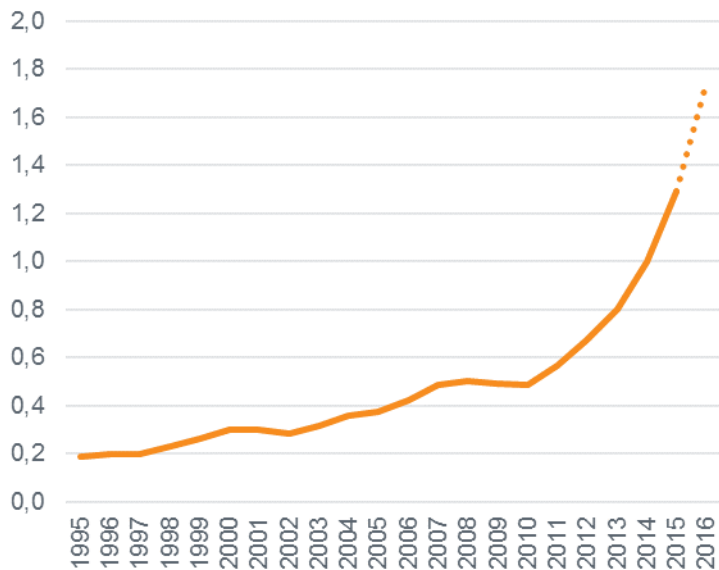
... en er það endilega réttur samanburður?

Ferðamenn á ræktanlegan ferkilómeter
- 2014, nema Ísland 2015

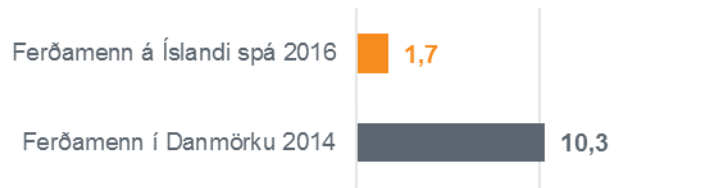

Fordæmi eru fyrir fleiri ferðamönnum

Erlendir ferðamenn til Íslands
- milljónir

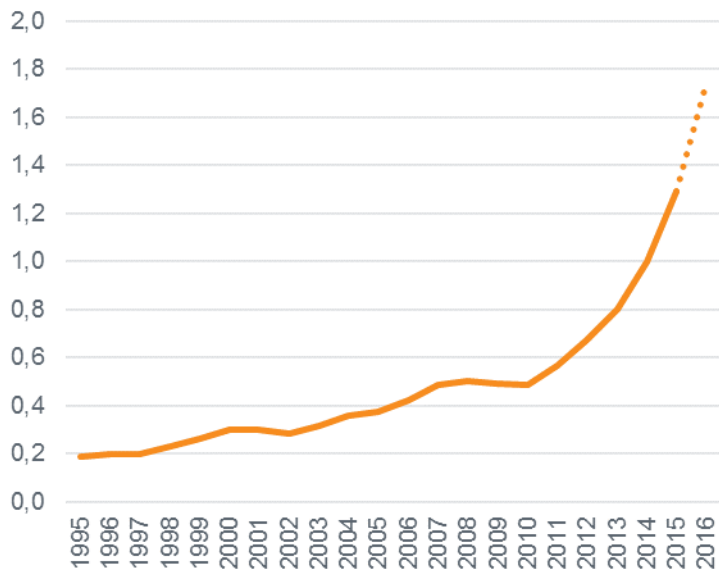

Við hvað skal miða?
- milljónir ferðamanna

Fordæmi eru fyrir fleiri ferðamönnum

Erlendir ferðamenn til Íslands
- milljónir

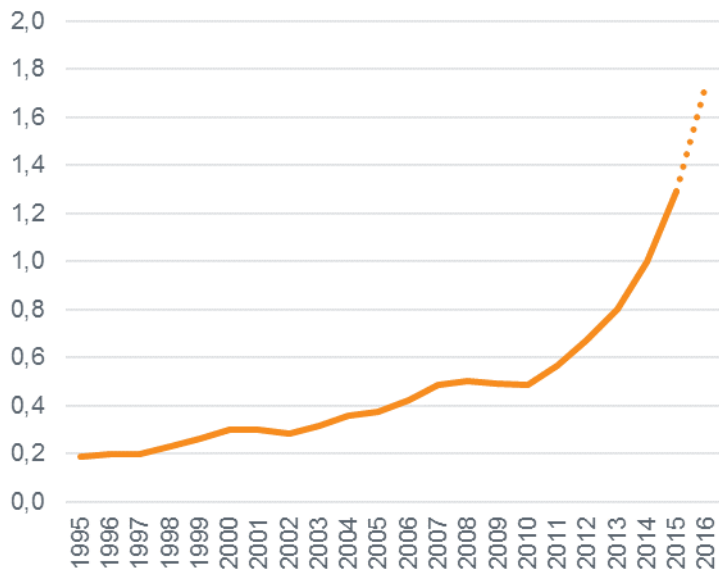

Við hvað skal miða?
- milljónir ferðamanna

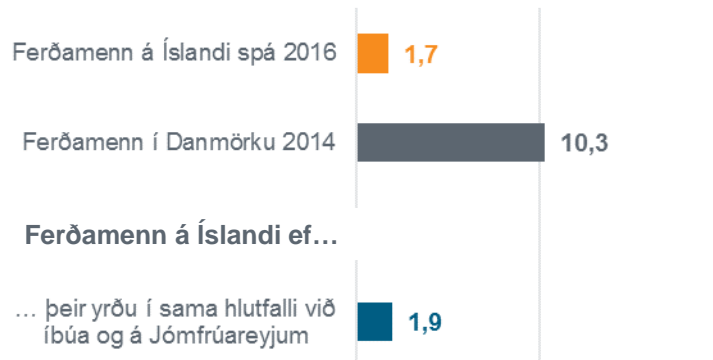

Fordæmi eru fyrir fleiri ferðamönnum

Erlendir ferðamenn til Íslands
- milljónir

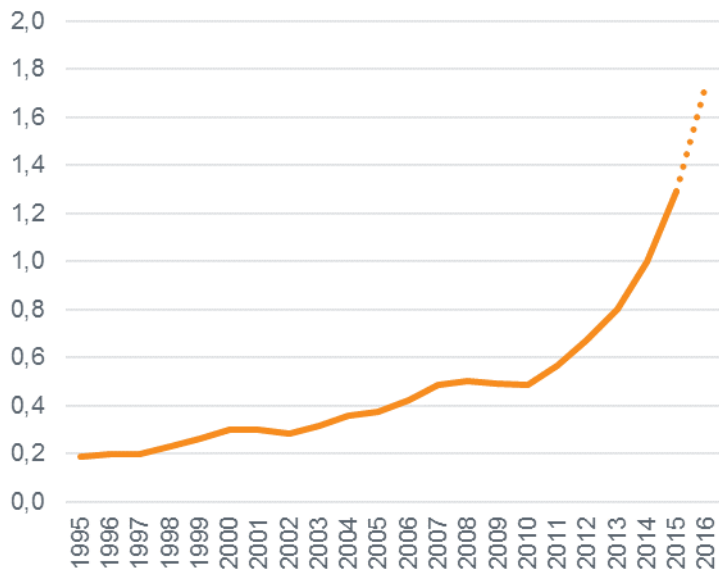

Við hvað skal miða?
- milljónir ferðamanna

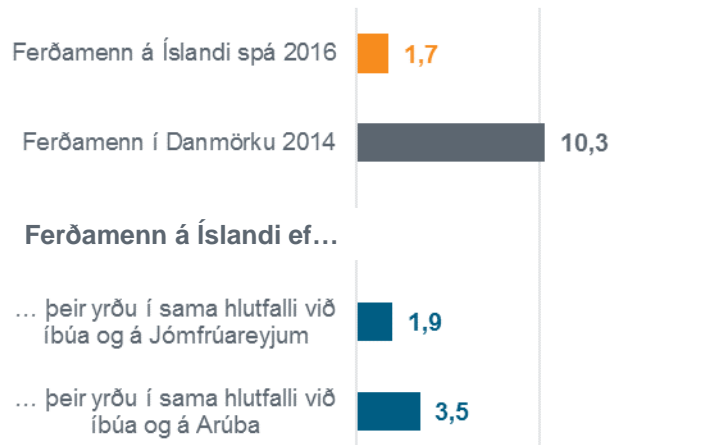

Fordæmi eru fyrir fleiri ferðamönnum

Erlendir ferðamenn til Íslands
- milljónir

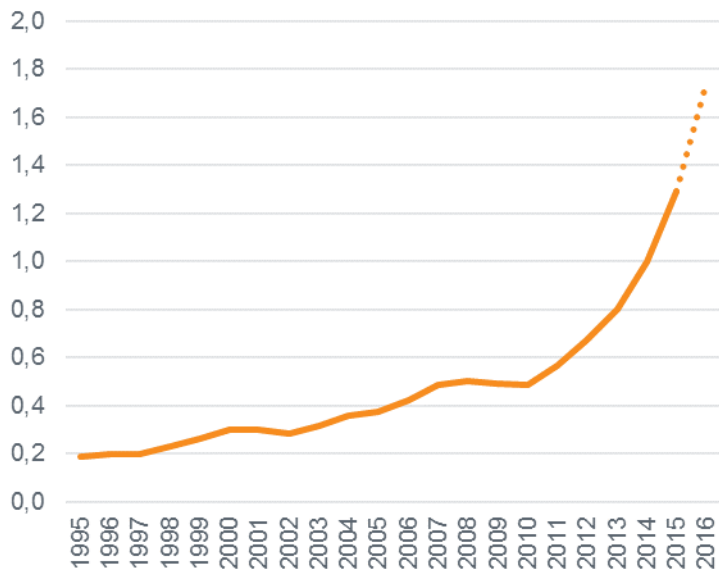

Við hvað skal miða?
- milljónir ferðamanna

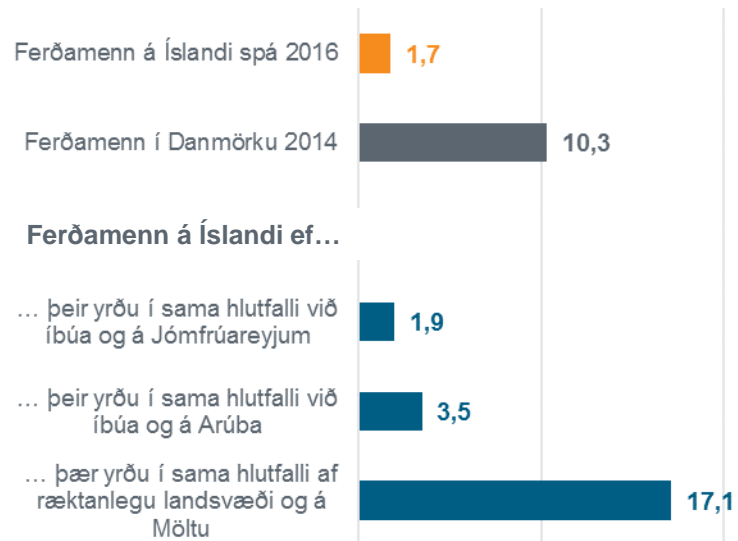

Fordæmi eru fyrir fleiri ferðamönnum

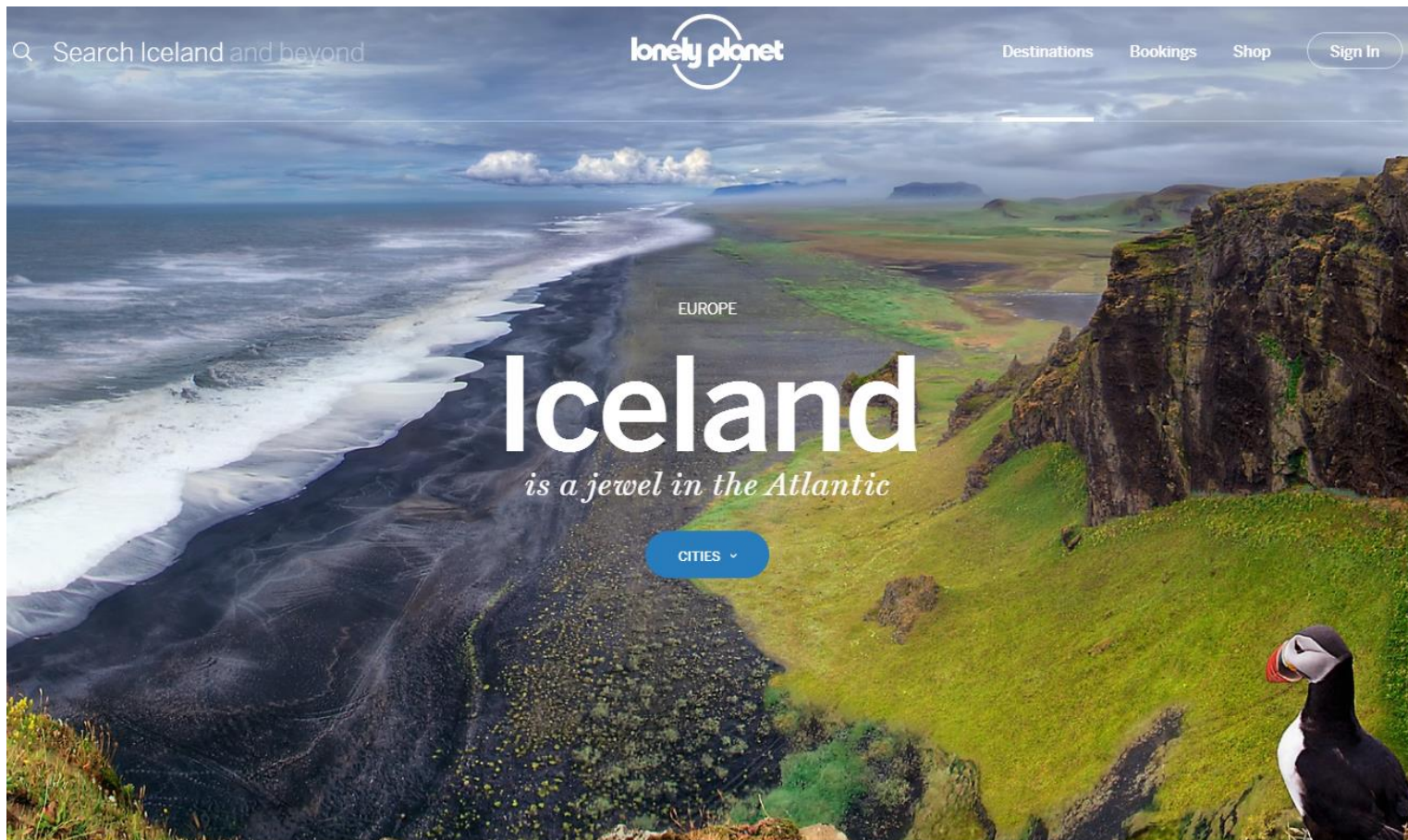
Erlendir ferðamenn til Íslands
- milljónir

Við hvað skal miða?
- milljónir ferðamanna

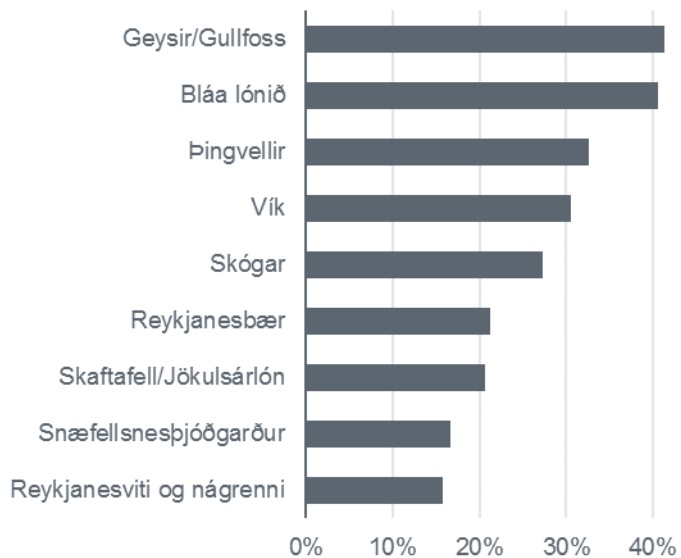

Fólk er ekki hingað komið til að berja okkur Íslendinga augum

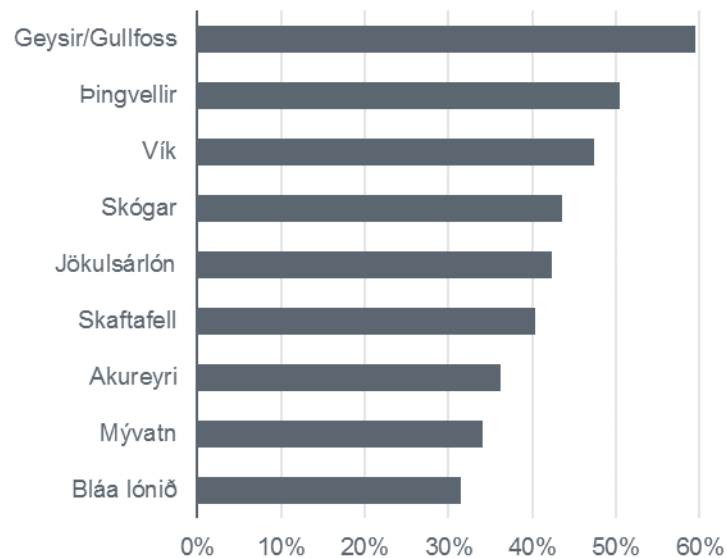

Vissir ferðamannastaðir bera hitann og þungann af ásókninni...

Hlutfall ferðamanna að vetri 2014 sem heimsóttu staðinn

Hlutfall ferðamanna að sumri 2014 sem heimsóttu staðinn

... og sjá má hættumerki á ákveðnum svæðum

Innlent | mbl | 24.3.2015 | 12:24

Mæla með 27 Tweet

Hverasvæðið liggja undir skemmdum

Gætu þurft að loka ferðamannastöðum

Nauðsynlegt að bæta innviði og taka upp gjaldtöku.

Sólrún Lilja Regnarssdóttir solrun@div.is

„Náttúran tekur ekki endalaust við áganginum. Um 80 prósent ferðamanna sem koma til landsins nefna náttúruna ástæðuna fyrir Íslandsförinni,“ segir Guðmundur Inni Guðbrandsson,

Guðmundur Inni Guðbrandsson, dverndar.

mannastöðum og eru farin að láta á

„Einhvers konar hjarðhegðu

Ferðamenn hafa hlaðið gríðarlegan fjölda af vorðum á landi við Þingvallavatn - Leiðs kallar eftir átaki almennings til að sporna við óværunni

Björn Þorfinnsson bjorn@div.is

Hlaðan þessi ferðamaður tók þátt og setti upp lista vorðu.

Mynd: Dóttir / Jónnar Vígn

Ábúendur og ferðgjafgjafar eru búnir að fá sig fullsadda á vorðugerð ferðamanna við Þingvallavatn. Ábúandi segir að slíkt hafi færst mikið í aukana undanfarið og ferðamenn séu farnir að grafa eftir enni við á nærliggjandi svæði Arnórsson leiðsögumaður vakti athygli á ástandinu á Facebook og kallar eftir almennings um að uppræta ósáðinn sem hann telur að skemmi upplifun fólks ósnortinni náttúru Íslands. Þóttur Ara varó til þess að fjolmargir innan

Ferðamannastaðir liggja undir skemmdum

29.07.2013 - 18:13 | Flokkar | Deila | Bein slóð

„Fólk er farið að grafa upp gr...

Við Þingvallveg er upplýsingaskilti um að leggja gjarnan bílum sínum, kynna sér sí hafa hins vegar fjolmargir tekið upp þá þess að merkja að þarna hafi þeir farið úr fyrir að miklum fjölda sé reglulega veltu Landið tilheyri jörðinni Heiðarbæ í Þingv

Heiðarbær, Þingvallasveit. Hér sést vel umfan

Umhverfisstofnun

Einastaklegar | Náttúra | Svæði í hættu

Svæði í hættu

Friðýst svæði á Íslandi eru í júlí 2013 113 talsins. er umfang þeirra, eðli og ástand er eins misjafnt og svæðin eru mörg. Svæði koma að þrögðast þurfi við niðursláum rannsóðna á pólmörkum ferðamannastaða með aðgerðum til að sporna við skemmdum vegna álags. Einnig er lagt til að leggja og merkja göngustíga á ákveðnum fjölskyldum svæðum með það að markmiði að bæta aðgengi almennings að náttúru landsins og búa svæðin jafntími undir auknu álag af vaxandi ferðamannastromum. Sammiða höfðum á fjölda erlendra ferðamanna síðastliðinn áratug auk fjölgunar innendra ferðamanna þar að stultu á umböðum á fjölskyldum svæðum, aukna landöversku og efla fræðslu.

Í skýrslu umhverfisráðuneytisins „Verferð til framþróun“ kom fram að þrögðast þurfi við niðursláum rannsóðna á pólmörkum ferðamannastaða með aðgerðum til að sporna við skemmdum vegna álags. Einnig er lagt til að leggja og merkja göngustíga á ákveðnum fjölskyldum svæðum með það að markmiði að bæta aðgengi almennings að náttúru landsins og búa svæðin jafntími undir auknu álag af vaxandi ferðamannastromum. Sammiða höfðum á fjölda erlendra ferðamanna síðastliðinn áratug auk fjölgunar innendra ferðamanna þar að stultu á umböðum á fjölskyldum svæðum, aukna landöversku og efla fræðslu.

Umhverfisstofnun tók saman í fyrsta sinn lista ári 2010. Þrú þau svæði sem að veltu þarfarstaka athygli og að hlúa sérstaklega að. Rauði listinn hefur síðan verið gefinn út á tveggja ára fresti.

Aðferðarfræðin sem notuð er við að byggja listann upp er svokölluð SVÖT aðferðarfræði þar sem greindir eru styrkleikar, veikleikar, ógnir og tæknifærni viðkomandi svæðis. Með styrkleika er átt við verndargildi verndarandrag viðkomandi svæðis, með veikleika er átt við hvaða þættir eða svæði innan svæðisins er mest hætta á að verndargildi skvæðist, með ógnum er átt við þær ógnir sem stöðja að viðkomandi svæði og að slökku er tæknifærni eða hvering þrögðast megi við viðkomandi ógnum. Svæðis flokkast á rauðan lista annars vegar en þar eru þau svæði sem Umhverfisstofnun telur að séu undir miklu álagi sem þrögðast þurfi við strax og á appelsínuguln lista hins vegar sem eru þau svæði sem stofnun telur að séu undir töluverðu álagi sem einnig þurfi á fjögjást vei með og þrögðast við á jmsan hätt.

- Svæði í hættu 2010
- Svæði í hættu 2012
- Svæði í hættu 2014

Svæðin eru eftirlifrandi í stafrófsróð:

Rauði listinn

- Friðland að Fjallabaki
- Geysir
- Helgustabánama
- Reykjanesstöðvangur

Appelsínugulur listinn

- Dyngjandi
- Dyrhóley
- Eidborg í Bláálfum
- Fossvogsbakkur

Innlent | Morgunblaðið | 9.4.2013 | 5:30 | Uppfært 9:08

Umhverfi Goðafoss ber merki eftir átroðning

Mynd

Stjórn L Geysis undir al

„Verð í ein hels samþyk

Landeigj svæðið

Ferðamönnum fjölgar og ferðamannatímabilið hefur lengst. Fleiri koma nú á vorin þegar gróður er viðkvæmur. mbl.is/Helga A. Erlingsdóttir.

fossinum en leggi ekkert til á móti. Gjaldtaka sé ekki talin raunhæf, m. a. vegna heimtu á staðnum.

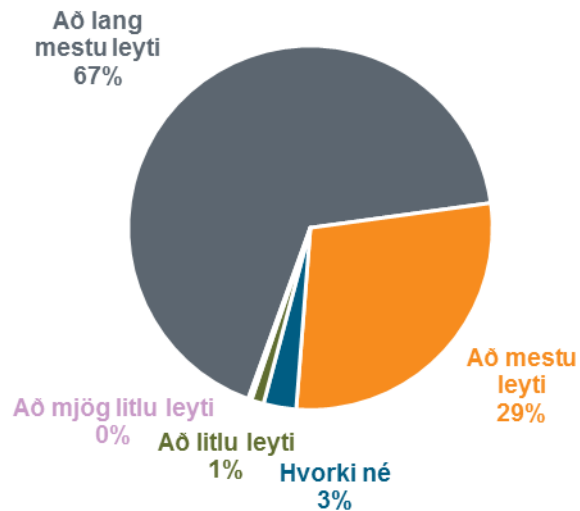
Árbakkar við Goðe átroðningi ferðamí að bregðast við. Þ styrk til deiliskipula geta ekki hafist fyr

Dagbjört Jónsdóttir arsvaitar, segir að gegnum tíðina þor irtækjum, einkum í um við fossinn.

í umfjöllun um mál í dag bendir hún á eigi landið við foss tekna af ferðamön félagsins af fossin Ferðagjónustufyrir ur af ferðamönnum

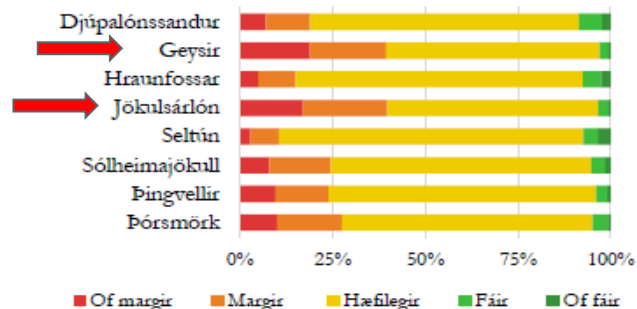
Upplifun ferðamanna af Íslandi hefur verið jákvæð og vert er að halda því þannig

Stóð heimsóknin undir væntingum? - svör erlendra ferðamanna á Íslandi

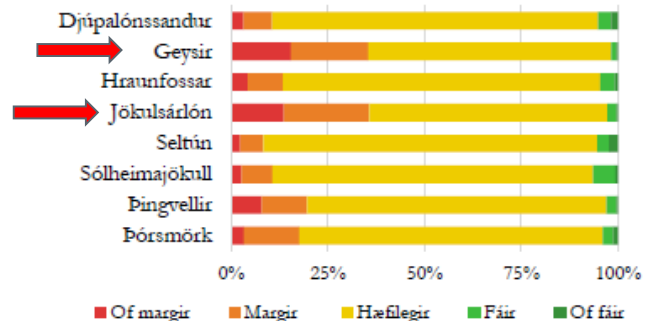

Heimild: bolmörk ferðamanna, sumar 2014, Anna Dóra Sæþórsdóttir

Afstaða gesta til fjölda erlendra ferðamanna

Viðhorf gesta til fjölda ferðamanna og faratækja á viðkomandi stöðum

Góðar fréttir berast hratt og slæmar einnig

Top Attractions in Iceland

Sort by: **Ranking** Book Online

 <p>Gullfoss (Blaskogabyggd) #1 of 3 things to do in Blaskogabyggd ★★★★☆ 8,521 reviews "Impressive sight" 09/04/2016 "seriously powerful waterfall" 09/04/2016</p> <p>Certificate of Excellence</p> <p>Waterfalls</p>	<p>62 Tours Available</p> <p>from ISK ISK 14,503*</p> <p>More info</p>
 <p>Jokulsarlon Lagoon #2 of 520 things to do in Iceland ★★★★☆ 2,159 reviews "keep the Aluminium multi nationals..." 09/04/2016 "Out of this world nature" 09/03/2016</p> <p>Certificate of Excellence</p> <p>Bodies of Water</p>	<p>8 Tours Available</p> <p>from ISK ISK 20,973*</p> <p>More info</p>
 <p>Golden Circle Route (South Region) #2 of 118 things to do in South Region ★★★★☆ 3,111 reviews "Busy, but still a must do tour for..." 09/03/2016 "Stopover: Iceland for beginners by..." 09/02/2016</p> <p>Certificate of Excellence</p> <p>Scenic Drives</p>	<p>21 Tours Available</p> <p>from ISK ISK 6,991*</p> <p>More info</p>

"Beautiful falls in Golden Circle"

★★★★☆ Reviewed 5 days ago

One of the best falls of Iceland. Highlight of the golden circle tour. Easy hiking to the top of the Falls from parking area. Definitely recommended.

Helpful? Report

"Impressive waterfall, but swarmed with tourists"

★★★★☆ Reviewed 1 week ago

If you visit Iceland for a day or two, this place might be worth a visit - the waterfall is impressive, but not more so than other waterfalls further inland. The hordes of tourists were a letdown, and the big gift shop near the parking lot didn't help to contribute to the feeling of raw nature.

Helpful? Report

"12 metre waterfall"

★★★★☆ Reviewed April 1, 2014

not impressed y it. It's a waste of time, the waterfall is tiny, the place crowded, not worth a whole day on the bus just to see this

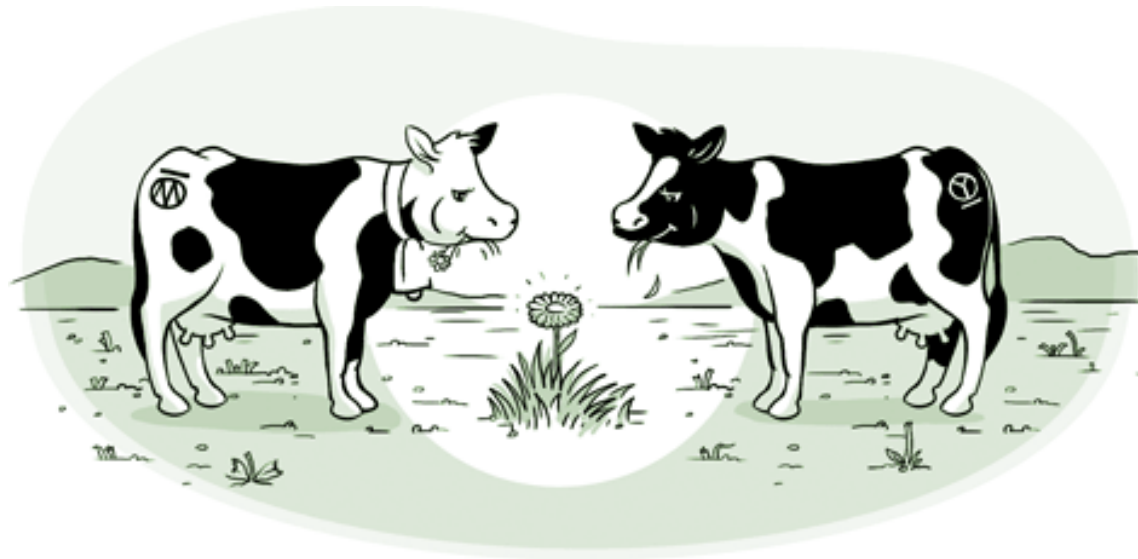
Helpful? Report

Hinn kaldi veruleiki er sá...

Hinn kaldi veruleiki er sá...

...náttúruþerlur eru takmörkuð auðlind

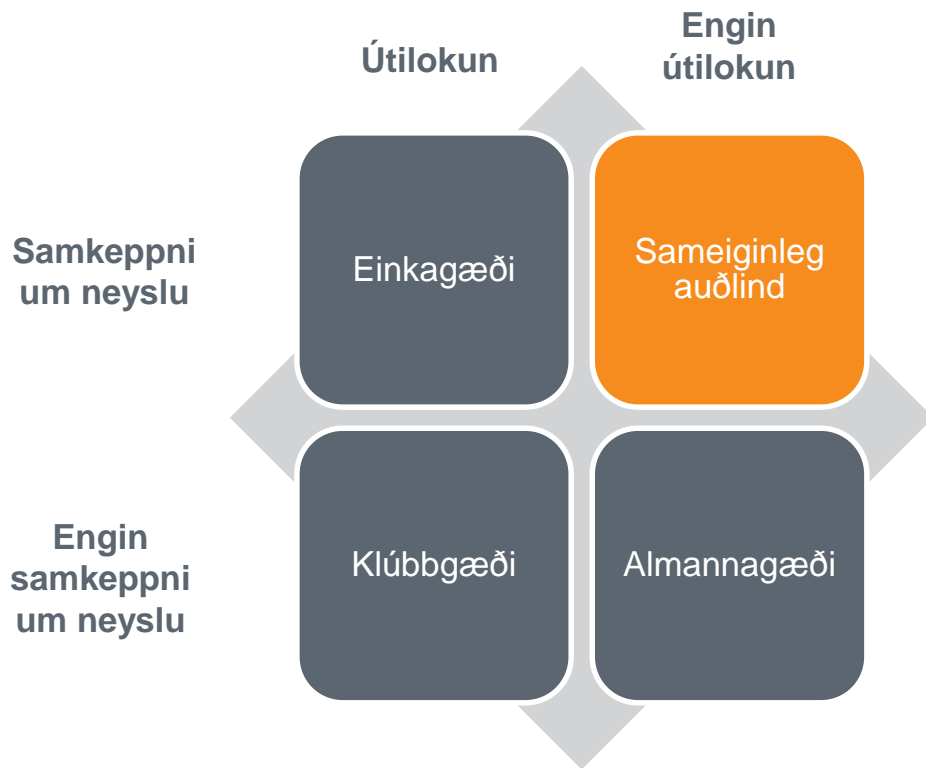

Það getur reynst varasamt að líta á ferðamannastaði sem sameiginlega auðlind

Ólíkt almannagæðum þá gengur á sameiginlegar auðlindir eftir því sem fleiri nota þær.

Dæmi: Fiskur í sjó, skóglendi á almannajörð

Hafi eigandi auðlindar, opinber eða annar, ekki umdæmi til að stýra ágangi getur það leitt til ofnotkunar og ófullnægjandi viðhalds.

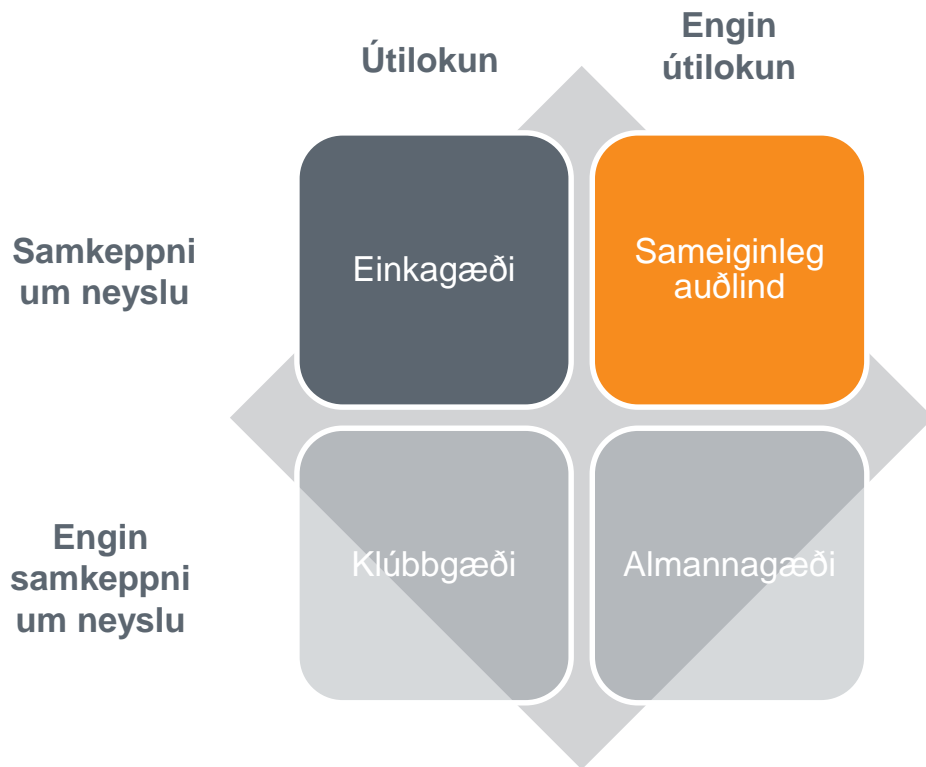

Það getur reynst varasamt að líta á ferðamannastaði sem sameiginlega auðlind

Ólíkt almannagæðum þá gengur á sameiginlegar auðlindir eftir því sem fleiri nota þær.

Dæmi: Fiskur í sjó, skóglendi á almannajörð

Hafi eigandi auðlindar, opinber eða annar, ekki umdæmi til að stýra ágangi getur það leitt til ofnotkunar og ófullnægjandi viðhalds.

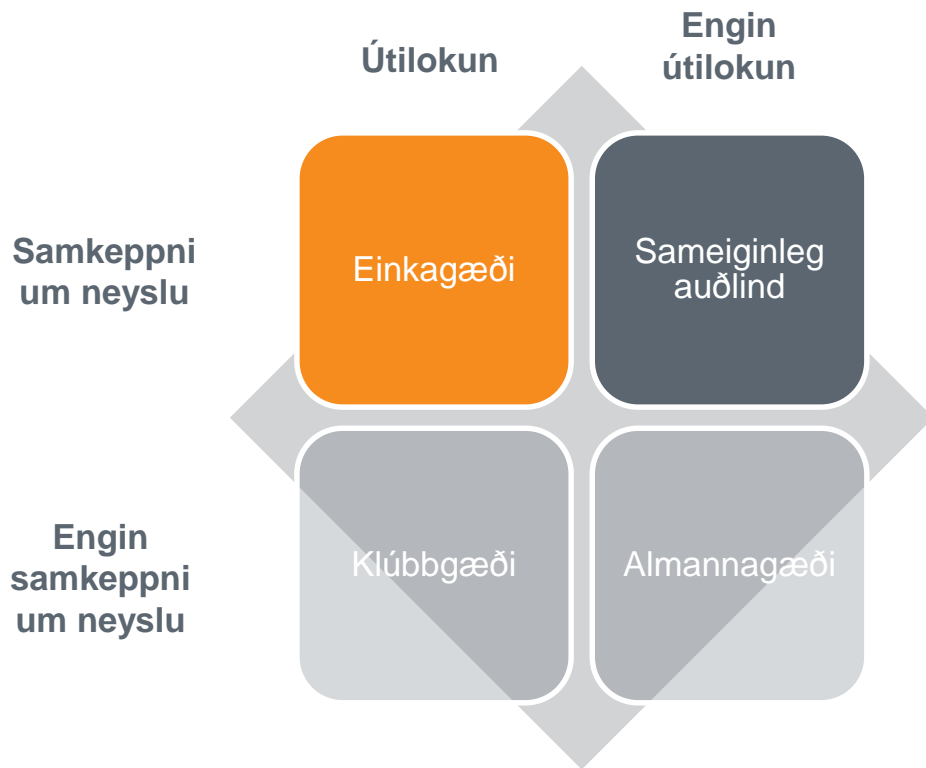

Eigi að vernda svæðin verður að aðgangsstýra og fjárfesta í innviðum

Sé litið á ferðamannastaði sem einkagæði verður mögulegt að takmarka aðgang á þau og afla tekna til uppbyggingar staðanna.

Dæmi um einkagæði: Veitingastaðir, bíóhús,

Líkt og í öðrum atvinnurekstri skapar þetta fyrirkomulag samkeppni í bæði verði og gæðum. Nýir staðir spretta upp, fjölbreytni eykst og álag dreifist.

Tvær leiðir eru til að takmarka ágang

Í grunninn eru tvær leiðir til að takmarka ágang. Það er hægt með hreinni fjöldatakmörkun eða með því að rukka fyrir aðgang og stilla verðlagningu þannig að ásættanlegur fjöldi sæki staðinn.

Fjöldatakmörkun

Aðgangseyrir

Hámörkum langtímaábata: Gjaldtaka uppfyllir bæði skilyrðin

Tillögur sem fram hafa komið eru flestar því marki brenndar að líta aðeins til hvernig skattleggja megi greinina frekar í stað þess að taka á grunnvandannum um aðgangsstýringu.

Tillögur	Tekjur?	Fjöldatakmörkun?	
Komugjald	✓	✗	Komugjald myndi afla ríkissjóði tekna en myndi engin áhrif hafa á aðsókn á ferðmannastaði.
Gjaldtaka	✓	✓	Gjaldtaka fyrir virðisaukandi þjónustu myndi afla landeigendum tekna til uppbyggingar og um leið veita þeim tæki til að stýra ágangi á landið og hvata til að gera það með langtímahugsun að leiðarljósi.
Náttúrupassi	✓	✗	Náttúrupassi myndi afla tekna en ekki stýra ágangi á landsvæði. Tilkoma hans myndi ekki stýra flæði ferðamanna frá stöðum sem væru undir of miklu álagi.
Gistináttagjald	✓	✗	Gistináttagjald myndi afla ríkissjóði tekna en myndi engin áhrif hafa á aðsókn á ferðmannastaði.
Önnur skattheimta	✓	✗	Hægt er að sækja fjármagn til uppbyggingar ferðamannastaða úr almennum sköttum en það hefur ekki för með sér neina aðgangsstýringu.

Hámörkum langtímaábata: Gjaldtaka uppfyllir bæði skilyrðin

Tillögur sem fram hafa komið eru flestar því marki brenndar að líta aðeins til hvernig skattleggja megi greinina frekar í stað þess að taka á grunnvandannum um aðgangsstýringu.

Tillögur	Tekjur?	Fjöldatakmörkun?	
Komugjald			Komugjald myndi afla ríkissjóði tekna en myndi engin áhrif hafa á aðsókn á ferðmannastaði.
Gjaldtaka			Gjaldtaka fyrir virðisaukandi þjónustu myndi afla landeigendum tekna til uppbyggingar og um leið veita þeim tæki til að stýra ágangi á landið og hvata til að gera það með langtímahugsun að leiðarljósi.
Náttúrupassi			Náttúrupassi myndi afla tekna en ekki stýra ágangi á landsvæði. Tilkoma hans myndi ekki stýra flæði ferðamanna frá stöðum sem væru undir of miklu álagi.
Gistináttagjald			Gistináttagjald myndi afla ríkissjóði tekna en myndi engin áhrif hafa á aðsókn á ferðmannastaði.
Önnur skattheimta			Hægt er að sækja fjármagn til uppbyggingar ferðamannastaða úr almennum sköttum en það hefur ekki för með sér neina aðgangsstýringu.

Ferðapjónustan greiðir nú þegar skatta

Árið 2015 stóðu ferðapjónustgreinar undir tæplega 8% af verðmætasköpun á Íslandi. Sé það hlutfall yfirfært á helstu skattstofna kemur í ljós að að greinin gefur af sér miklar skatttekjur til hins opinbera.

Bifreiða- og olíugjöld

Gistináttagjald

Tryggingagjöld

Þjónustutekjur ISAVIA

Skattar á tekjur og hagnað

Gróflega má áætla að ferðapjónustan greiði í það minnsta 50 ma.kr. í skatta og önnur gjöld

Fasteignaskattar

Neyslu- og leyfisgjöld

Virðisaukaskattur

Almenna reglan er að þeir greiði sem njóta

Það er viðtekin venja í flestum atvinnugreinum að rukka gjald fyrir þjónustu og upplifun. Skapar það hvata fyrir söluaðila að fjárfesta í rekstrinum og hafa hann eftirsóknaverðann fyrir þann sem hann sækir.

Veitingahús

Sundlaugar

Bíóhús

Þó ekki algilt þá er gjaldtaka þekkt víða um heim

Við þekkjum það sjálf af okkar ferðalögum að oft er greitt fyrir aðgang að ferðamannstöðum hvort sem þeir eru í opinberri- eða einkaeigu. Gjaldtakan fer í uppbyggingu svæðanna og skilar arði af auðlindinni frá þeim sem hennar njóta.

Atvinnustarfsemi við nátturperlur er þegar farin að aukast

Færst hefur í vöxt að gjald sé tekið fyrir aðgang að náttúruauðlindum og þjónusta við þær aukin. Fer það vel saman við þá algengu skoðun að greiða eigi gjald fyrir afnot af auðlindum.

Hellaferð í Vatnshelli

Verðskrá

Fullorðnir: Kr. 3.250,-
Námsmenn og eldri borgarar: Kr. 2.600,-
Unglingar (12-17): Kr. 1.000,-
Börn (3-11): Frítt

innlent | mbl | 11.4.2016 | 13:39

Hefja gjaldtöku á bílastæði við Reynisfjöru

Frá Reynisfjöru. mbl/Sigurður Bogi Sævarsson

Rukka 500 krónur á bílinn á Þingvöllum

LAUGARVATN fontana Geothermal Baths

Adults, 17 and over	3.800 ISK.
Youth, 13 - 16 years old	2.000 ISK.
Children 0 - 12 years old (Accompanied with an adult)	FREE
Family rate* One visit	9.500 ISK.
Geothermal bakery experience	1.500 ISK

Náttúruþerlur eru takmörkuð auðlind.

Vandinn. Of mikill ágangur fer illa með viss svæði. Hvata og fjármagn skortir til uppbyggingar á aðstöðu og viðhaldi staðanna.

Hættan. Aukin fjölgun ferðamanna veldur óafturkræfum náttúruspjöllum og uppbygging drepst í dróma vegna of lítillar fjárfestingar og viðhalds.

Það þarf að bregðast við. Stýra þarf fjölda ferðamanna sem sækja helstu ferðamannastaði og afla tekna til að bjóða upp á samkeppnishæfa þjónustu og aðstöðu.

Hámörkum langtímaábatann af auðlindinni

Tillaga efnahagssviðs: Sköpum sátt um frjálsa gjaldtöku fyrir virðisaukandi þjónustu.

- Gerir landeigendum, opinberum sem öðrum, kleift að stýra ágangi með verðlagningu og skapar tekjur til viðhalds og uppbyggingar.
- Hagur landeigenda fer þá saman við landvernd og hvetur möguleiki til gjaldtöku til markaðssóknar og uppbyggingar ferðmannastaða.
- Arður fæst af auðlindum af greiðslu þeirra sem sannarlega njóta þeirra.

Ítarlegri tillögur má finna í skýrslu efnahagssviðs

Ásdís Kristjánsdóttir
Forstöðumaður efnahagssviðs
asdis@sa.is
sími: 591-0080

Óttar Snædal
Hagfræðingur á efnahagssviði
ottar@sa.is
sími: 591-0082

Ólafur Garðar Halldórsson
Hagfræðingur á efnahagssviði
olafur@sa.is
sími: 591-0081

<https://twitter.com/efnahagssvidSA/>